

Влегуваме во Етнолошкиот музеј во дворот на црквата. Шестстотини македонски народни носии како живи души тihuваат. Двестотини килими. Сто и педесет skutници. И неколку илјади предмети кои верниците ги дарувале во Етнолошкиот музеј на Штецот Златко.

"Некој од државава да застане зад носиите за да не ги изедат молци...", зборува Златко.

"Зарем е можно да не ги сака државава?", бара одговор, споделува думи со мене.

НОСИИ ОД ЦЕЛА МАКЕДОНИЈА, НО И ОД ПОШИРОКО

МОЛЦИТЕ ЌЕ СЕ НА НОСИИ ЗАШТО НА

Пишува: Тихомир СТОЈАНОВСКИ

Ме дочека свештен Господов завештан пеан кој доаѓаше од црквата. Се прекрстив и влегов внатре. Мирисаше на каденици, исцелително миро, темјан... вон есента ги ткаеше на Божјиот световен разбој жолтозлатните дреи врз Кумановско поле. Самиот живот, самиот Бог како да беше слегол меѓу народецот. Си спомнав на Кума, Аполоновата јасновитка, гадателка, на Неаполис каде се наоѓала една од десетте подземни порти во кои може да се влезе во Адот и, се разбира, Кума-ново ако се спореди со Неаполис значи исто Нов град. Одлета мислата низ полето како пиленце кое му се восхитува на самиот живот. На самиот Бог-Создателот. Кој сум јас да пресекувам?

"Пиши, не бриши...", благослов или поздрав.

Гласот на Штецот Златко Давидковски од црквата "Свети Јован Опсечен" во Режановце. Режановце, кое се наоѓа на само 4 километри од центарот на Куманово, Божјо место каде што можете да си ја смириш душата. Да си простите во својата душа.

"Добро ти дал Бог...", ми даруваше стар македонски поздрав за добро утро од Источна Македонија.

"Бог ти помогнал...", како сами да излегоа зборовите од мојата уста.

Прегратка и три целувки за добредојде. Влегуваме во Етнолошкиот музеј во дворот на црквата. Шестстотини македонски народни носии како живи души тihuваат. Двестотини килими. Сто и педесет skutници. И неколку илјади предмети кои верниците ги дарувале во Етнолошкиот музеј на Штецот Златко. Световен празник на бои, приказни, повеќемилениумска тра-

"НОСИИТЕ СЕ ЖИВИ ДУШИ...", ВЕЛИ ЗЛАТКО ДАВИДКОВСКИ

диција на еден народ, носии, ден кога тие се носеле - Дено-носии... како да зборуваат, дишат живеат пред вас.

"Тие се живи души...", подарува зборови Златко.

И како да излегоа од трошната куќа и да се наредија во царски Дионисов ред, како да си играа пред нас посветените ора на Бога Господа Создателот. На секоја од нив напишани думи од каде доаѓаат. Од кое место. Село Мартинчица-К. Паланка,

струшка од Луково, тетовска од Вратница, мијачка од Тресонче, од Пиринско, Егејско, има и влашки, муслимански, и од Србија, Украина по некоја.

"Цела Македонија на едно место...", зборува Златко Давидковски.

Овој Божји посветен човек со Божја промисла дошол 1970 лето Господово во Режановце, ја возобновил црквата "Свети Јован Опсечен", му служи на Бога, им помага на оние кои имаат нужда од милоста Господова. Се посветил на силата и на љубовта на Создателот. Преку трупа на црквата се наоѓаат лековитите води на Свети Јован, светите Кузман и Дамјан и светите Петар и Павле.

"Доаѓаат луѓето, бараат милост од Бога кога имаат тешкотии и не можат сами да ги разрешат, јас им помагам со Божја волја", поделува Господови слова со мене.

Некаков мир, разбирање, сомилост како да ми влегуваше во душава од дружба со посветениот Штец Златко, од светото место на Свети Јован Опсечен, од кумановското позлатено поле.

Пред десет години првата носија му ја донела родената сестра, како подарок од мајка му. Денес има повеќе од шестстотини. И Златко сака да изгради Музеј во дворот на црквата за носиите да бидат соодветно заштитени и изложени. Просториите каде што се чуваат сега се недоволни за да се сместат сите носии. Музејот во Куманово има едвај триесеттина, градоначалникот на градот не е заинтересиран за оваа единствена поставка и непроценливо духовно богатство. Можеби Министерството за култура би требало да повлече некакво дејство за да се зачува

ПОКРАЈ НОСИИТЕ ИМА И НЕКОЛКУ ИЛЈАДИ ПРЕДМЕТИ

неверници и лижидуши.

"Идам од граница на граница, жеден сум, гладен сум...", му зборувал Светецот.

"Му однесов кофа вода, узди, житце, клинци за потковување од фиљан место...", ми кажува.

"И така со Господ помагам од глава, не-соница, немање деца, неслога, очи... веќе 36 години", додава.

"Имам благослов од Владиката Кирил и за музејот и за носиите...", кажува со тивка вера која ми ја смирува душата.

"Се молам и за својата земја...", рече.

Токму кога сакав да го прашам за неа. Помислив дека однапред знае зошто, како, кога, поради која спонтаност се случуваат работите.

"Ако си духовно силен ќе издржиш...", ми порача.

"Ме тепаа со крстот на гради за време на поранешната социјалистичка држава. Со крстот на гради...", рече.

Ми подаде две свети писанија за понатамошните македонски и духовни битки. Минувам низ носиите кои играат свети

ХРАНАТ СО МАКЕДОНСКИТЕ ДРЖАВАТА НЕ Ѐ Е ГАЈЛЕ!

ЦРКВАТА "СВЕТИ ЈОВАН ОПСЕЧЕН" ВО РЕЖАНОВЦЕ

Дионисови Божји ора, кои сведочат за повеќемилениумската традиција на нашиот распнат, измачен народ. Сè повеќе сознавам дека народ без повеќемилениумска царска традиција не би можел да создаде такви посветени на Бога дела, какви што се собраните македонски носии, килими, скутници. И ги мерам зборовите НОСИИ и ДЕНОНОСИИ, денот кога се славел Создателот Бог и се пееле и се играле нашите ора и се носеле носиите. Но, кој сум јас да пресудувам? Државата би требало да му подаде рака на Штец Златко Давидковски и да изгради Етнолошки музеј со шестстотините македонски носии. Си спомнувам на Ребека Вест, американската новинарка и нејзината книга "Патување низ Југославија", во која вели дека "уметноста во Македонија е врзана со длабока духовност и верба во Бога". И, ете кога им се восхитувам на носиите кои се собрани од Златко Давидковски во црквата "Свети Јован Опсечен" во Режановце добивам потврда за тоа. Го осознавам тоа.

Велми како да се смирувам во сопствената си душа. Како на ангелски крилја понесен минувам низ таа светост и дреите од златножолта сончевина исткаени од Господов разбој низ тоа поле. Низ Куминото поле... и се смирувам во душава. И во мене тлее, сè повеќе изгрева мислата водителка.

"Ајде да му помогнеме за Златко да го изгради Етнолошкиот музеј!"

Не, не заминувам од Режановце. Тоа е место кое останува длабоко во мене како светија во смирената душа и со срцето исполнето со љубовта Божја... со Бог напред понатаму...

македонското етнолошко богатство. Златко има потреба од архитект кој би направил проект за да се изгради Музејот...

"Некој од државата да застане зад носиите за да не ги изедат молци...", зборува Златко.

"Зар е можно да не ги сака државата?", бара одговор, споделува думи со мене.

Повторно размислувам за портата на Кума за влезот во царството на умрените. За врската на Неа-полис и Кума-ново. За Кума-Сибела, Бела Аполонова гадателка. Си спомнувам дека недалеку од Свети

Ѓорѓи во Старо Нагоричани се наоѓа манастирот "За-бела", каде има светилиште на мајка Богородица. Но, кој сум јас да судам и да пресекувам. Чувствувам само како да се помирувам самиот со себе во душата.

"Пиши, не бриши...", повторува Златко.

Велми ми раскажува како се ткае "чумино платно" за да се потисне чумата, како се исцелува по старите древни адети од многу болештини, како спие под потковицата на Свети Ѓорѓија и како ја варди уздата на Светецот, кој ја уби ламјата од